

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๔

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เรื่อง การรวมตัวของอาเซียน

ครูผู้สอน

ครูอาทิตย์

ชัยเทพา

ครูจรงค์ษ์

แสนแอน

ความร่วมมือของอาเซียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายความเป็นมาของความร่วมมือที่เกิดขึ้นในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้จนถึงการรวมตัวเป็นอาเซียน
ในปัจจุบันได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์สาเหตุของความร่วมมือที่เกิดขึ้นในภูมิภาค
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. ใฝ่เรียนรู้
๒. มุ่งมั่นในการทำงาน

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

คุณลักษณะเฉพาะ

เห็นความสำคัญของความร่วมมือที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย

ตระวันออกเฉียงใต้

กิจกรรมใช้คำอาเซียน

กิจกรรมใบ้คำอาเซียน

๑. โดยสุ่มตัวแทนนักเรียน ๑ คน ออกมารับบัตรคำ
เรื่อง กำเนิดอาเซียน
๒. พยายามใบ้คำให้เพื่อนพูดชื่อในบัตรคำซึ่งผู้ใบ้คำ
จะห้ามพูดชื่อกำนั่นเด็ดขาด

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าคำต่าง ๆ ใน
กิจกรรมเกี่ยวข้องกับเรื่องใด
เพราะเหตุใด

“สมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ อาเซียน เกิดจากแนวคิดริเริ่มของ ดร.ถนัด คอมันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยในขณะนั้น ด้วยความต้องการที่จะสร้างความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้รอดพ้นจากภัยสงครามเย็นระหว่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต โดยได้รับความร่วมมือจากประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ซึ่งกลายมาเป็น ๕ ประเทศผู้ร่วมก่อตั้งอาเซียน และร่วมลงนามในเอกสารสำคัญที่มีชื่อว่า ปฏิญญาอาเซียน หรือ ปฏิญญากรุงเทพฯ ในวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ ณ พระราชวังสราญรมย์ กรุงเทพฯ ประเทศไทย”

ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม และจับสลาก
ให้แต่ละกลุ่มรับใบกำหนดงานกลุ่มละ ๑ ใบ เพื่อให้
นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเรื่อง “กำเนิดอาเซียน”

ครูกำหนดให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและ
ซักซ้อมการแสดงในคาบเรียนนี้ สำหรับออกมานำเสนอ
การแสดงบทบาทสมมติตามหัวข้อที่ได้ในคาบเรียนต่อไป
มีเวลาสำหรับการแสดงกลุ่มละ ๑๕ นาที

กลุ่มที่ ๑ : ช่วงก่อนการก่อตั้งและการยุบเลิกองค์การ
สนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(SEATO) มีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

- ๑) สภาพการณ์หลังสงครามโลกครั้งที่ ๒
- ๒) สาเหตุของการก่อตั้ง SEATO
- ๓) สาเหตุของการยุบ SEATO

กลุ่มที่ ๒ : ช่วงก่อนการก่อตั้งและการยุบเลิกสมาคม
อาสาหรือสมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASA)
มีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

- ๑) สภาพการณ์ก่อนก่อตั้งสมาคมอาสา
- ๒) วัตถุประสงค์ของสมาคมอาสา
- ๓) สาเหตุของการล้มเลิกสมาคมอาสา

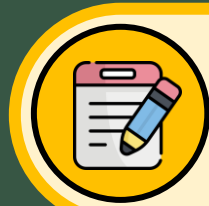
กลุ่มที่ ๓ : ช่วงการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) จนถึงปัจจุบัน มีประเด็นเนื้อหา ดังนี้

๑) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

๒) เหตุการณ์การร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพ

๓) การเพิ่มจำนวนของประเทศสมาชิก

กลุ่มที่ ๑

องค์การสนธิสัญญาป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(SEATO)

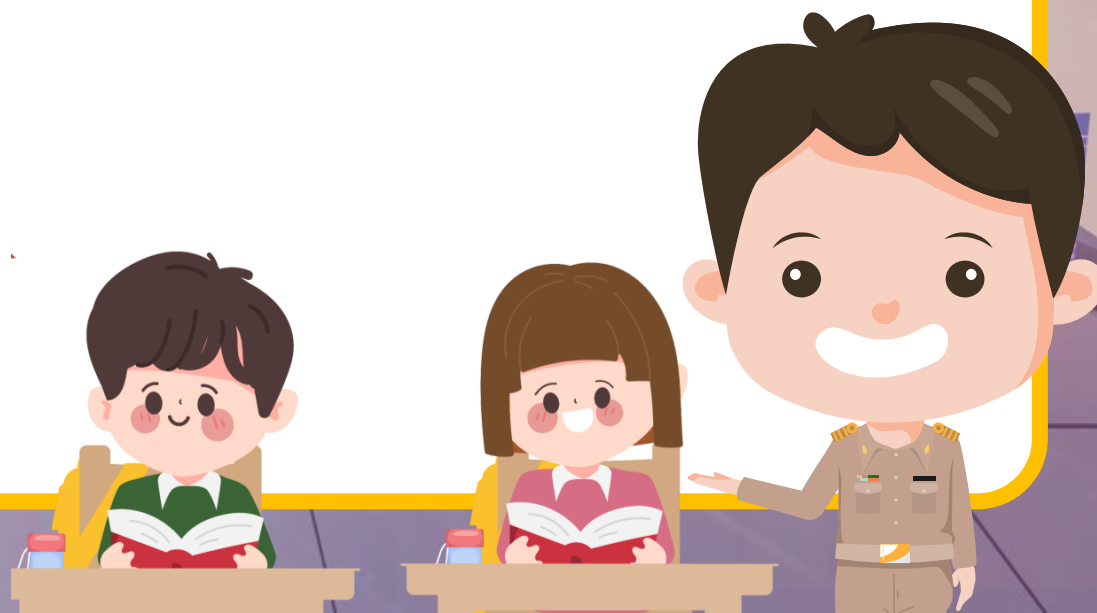
๑. ให้นักเรียนศึกษาข้อความต่อไปนี้ แล้วช่วยกันคิด
การแสดงบทบาทสมมติ จำนวน ๑๐-๑๕ นาที

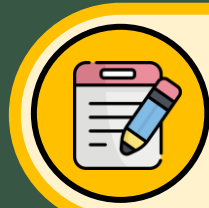

“ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ (พ.ศ.๒๔๘๒ - ๒๔๘๘) ยุติลง โลกถูกแบ่งออกเป็น ๒ ค่าย คือ ค่ายเสรีประชาธิปไตย นำโดยสหรัฐอเมริกา และค่ายคอมมิวนิสต์ นำโดยสหภาพโซเวียต ทั้งสองฝ่ายต่างทำสงครามเย็นด้วยการแสวงหาพรรคพวก และแทรกแซงการเมืองประเทศอื่นสำหรับการแผ่ขยายของลัทธิคอมมิวนิสต์ เป็นปัญหาสำคัญต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สหรัฐอเมริกาจึงต้องการ รักษาผลประโยชน์ โดยมุ่งเน้นรักษาอิทธิพลของตนในเอเชียด้วยการสกัดกั้น การเติบโตของลัทธิคอมมิวนิสต์ สหรัฐอเมริกาจึงได้ริเริ่มแนวความคิดที่จะจัดตั้ง องค์การพันธมิตรทางทหาร โดยดึงพันธมิตรตะวันตก ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เข้าร่วมกับประเทศในเอเชีย

ได้แก่ ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ และไทย ร่วมกันก่อตั้งเป็นองค์การสนธิสัญญา
ป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEATO หรือ South-East Asia
Treaty Organization) เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ.๒๔๙๗ โดยมีวัตถุประสงค์
เพื่อยับยั้งการแพร่ขยายของคอมมิวนิสต์ในเอเชียด้วยหลักการยับยั้งทางทหาร
ควบคู่ไปกับกระชับความมั่นคงและความร่วมมือด้านเศรษฐกิจระหว่างกัน
หลังจากการก่อตั้งได้ไม่นาน SEATO เริ่มคลอนแคลน มีสาเหตุจากการลด
ความตึงเครียดและฟื้นฟูความสัมพันธ์ของสหรัฐอเมริกากับจีน กิจกรรมของ
SEATO ทางทหารก็ได้ลดระดับลง นอกจากนี้การมีประเทศในภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้เพียง ๒ ประเทศ

คือ ไทยกับฟิลิปปินส์ ขณะที่ประเทศอื่น ๆ มีผลประโยชน์ร่วมกันอยู่น้อย ทำให้ SEATO ไร้เสถียรภาพและขาดประสิทธิภาพ ในที่สุดจึงมีมติให้ยุบเลิกไปใน พ.ศ. ๒๕๒๐”

กลุ่มที่ ๒

สมาคมอาสา หรือ สมาคมเอเซียตะวันออกเฉียงใต้ (ASA)

๑. ให้นักเรียนศึกษาข้อความต่อไปนี้ แล้วช่วยกันคิด
การแสดงบทบาทสมมติ จำนวน ๑๐-๑๕ นาที

“เนื่องจากความล้มเหลวของการก่อตั้ง SEATO และด้วยความหวังที่จะทำให้ องค์การในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีส่วนช่วยเสริมสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงภายในแต่ละชาติ ทำให้ตนกู อับดุล ราห์มัน นายกรัฐมนตรีของ สหพันธรัฐมาลายา (มาเลเซียในปัจจุบัน) ได้เดินทางไปเยือนประเทศฟิลิปปินส์ และแสวงหาความร่วมมือที่จะยกระดับมาตรฐานการครองชีพ ปรับปรุงสวัสดิภาพ และส่งเสริมวัฒนธรรมทั้งสองฝ่าย และจะเชิญประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าร่วมด้วย ข้อเสนอนี้มีเพียงประเทศไทยที่ให้ การสนับสนุน ทำให้สมาคมอาสาหรือสมาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asia; ASA)

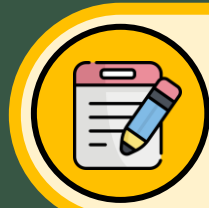
ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกอบด้วย สหพันธรัฐ
มาลายา ฟิลิปปินส์ และไทย

สำหรับระยะแรกสมาคมอาสาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการก่อตั้ง
ได้แก่

- ๑) เพื่อช่วยเหลือกันด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิชาการ และการบริหาร
- ๒) เพื่อจัดให้มีการฝึกและการวิจัยทางด้านการศึกษาวิชาชีพ วิชาการ
และการบริหารในประเทศสำหรับคนในชาติและเจ้าหน้าที่ในประเทศของตน
- ๓) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม
และวิชาการ

๔) เพื่อให้มีจักรกลสำหรับความร่วมมืออันเป็นผลในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
ของประเทศตนให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตร อุตสาหกรรม และ
การขยายตัวทางการค้า

แต่อย่างไรก็ตาม เพียง ๒ ปี หลังการก่อตั้งก็เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างฟิลิปปินส์
และมาเลเซียในกรณีซาบาร์ แต่หลังจากเหตุการณ์คลี่คลายลงเข้าสู่ระดับปกติใน
พ.ศ.๒๕๐๙ สมาคมอาสาจึงเริ่มมีบทบาทอีกครั้ง รวมทั้งมีแนวคิดต้องการประเทศ
สมาชิกในภูมิภาคเพิ่ม เนื่องจากมีสมาชิกเพียงไม่กี่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง
เฉียงใต้ รวมทั้งถูกมองว่าเป็นเครื่องมือของสหรัฐอเมริกาในการต่อต้านการแพร่ขยาย
ลัทธิคอมมิวนิสต์ ทำให้สมาคมอาสาถูกล้มเลิกไปโดยปริยาย หลังการก่อตั้งอาเซียน
พ.ศ.๒๕๑๐”

กลุ่มที่ ๓

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN)

คำสั่งกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนศึกษาข้อความต่อไปนี้ แล้วช่วยกันคิด
การแสดงบทบาทสมมติ จำนวน ๑๐-๑๕ นาที

“หลังจากสมาคมอาสา (มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย) ต้องการจำนวนสมาชิกเพิ่ม เนื่องจากภัยคุกคามจากการขยายอำนาจของระบอบคอมมิวนิสต์ ความต้องการเพิ่มอำนาจต่อรองทางด้านเศรษฐกิจ รวมถึงความมุ่งมั่นของแต่ละประเทศที่ต้องการพัฒนาประเทศของตนให้เจริญ ประเทศไทยจึงเชิญผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ เพื่อมาร่วมลงนามในปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) โดยตัวแทนจากประเทศต่าง ๆ ประกอบด้วย

- ๑) นายอาดัม มาลิก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ – อินโดนีเซีย
- ๒) นายตุน อับดุล ราซัค บิน ฮุสเซน รองนายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ – มาเลเซีย

๓) นายনারীชีโซ งามอส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ – ฟิลิปปินส์

๔) นายเอส. ราชารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ – สิงคโปร์

๕) พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันต์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ – ไทย

ทำให้เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๑๐ จึงมีการก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations - ASEAN) ต่อมาได้มีการเพิ่มจำนวนของประเทศสมาชิก ดังนี้

- พ.ศ. ๒๕๒๗ – บรูไน เนื่องจากได้รับเอกราชจากอังกฤษ

- พ.ศ. ๒๕๒๘ – เวียดนาม เนื่องจากสงครามเย็นจบลงแล้ว
(เป็นการยอมรับประเทศที่มีการปกครองแบบสังคมนิยมเข้าเป็นสมาชิก)
 - พ.ศ. ๒๕๔๐ – ลาวและพม่า
 - พ.ศ. ๒๕๔๒ – กัมพูชา
- ทำให้อาเซียนมีสมาชิกครบ ๑๐ ประเทศ”

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง อาเซียนรวมใจให้เป็นหนึ่ง

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาประวัติศาสตร์

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

